

İnsanın serçe kuşundan yüksekliği

Hurisel Hanım: “Risale-i Nur’da geçen şu cümleyi açıkla mısınız: ‘Ahsen-i takvîm sûretinde yaratılan insan, hayat-ı dünyeviyeye hasr-ı fikr etse, yüz derece, sermayece hayvandan yüksek olduğu halde, yüz derece, serçe kuşu gibi bir hayvandan aşağı düşer.’”¹

İNSAN BİR DUYGULAR DENİZİNDE YÜZÜYOR

Gerek serçe kuşu, gerekse bütün hayvanlar mutlu ve şirin ömürlerini on beş yirmi duygu ile yaşıyorlar.

Ya insan? Binden fazla duygu ile yaşıyor!²

İnsan bir emanetler, bir duygular denizinde yüzüyor. Şükrünü eda etmezse insanın işi bu açıdan zor. Bin bir esmadan her biri, iz olarak, öz olarak, nüvecik olarak insanda bir veya birkaç duygu bırakmış. Her bir duygu yüzünü fani dünyaya değil, baki dünyaya çevirmiş! Elini fani dünyadan çekip, baki dünyaya atmış! Gülünü fani dünyaya değil, baki dünyaya uzatmış!

Belli ki insan ahirete gidiyor, baki bir âleme uçuyor!

İNSAN SERÇE KUŞUNDAN AŞAĞIYA NASIL DÜŞER?

Bediüzzaman’a göre, en güzel biçimde yaratılan insan, ahireti unutup dünya hayatını birinci plâna alırsa, hayvandan yüz derece yüksek yaratıldığı halde, serçe kuşu gibi bir hayvandan yüz derece aşağı düşer.

“Meselâ” diyor Bediüzzaman, “bir adam, bir hizmetkârına on altın verip ‘Mahsus bir kumaştan bir kat elbise yaptır!’ emreder.

İkincisine bin altın verir, bir pusula içinde bazı şeyler yazılı o hizmetkârın cebine koyar, bir pazara gönderir. Evvelki hizmetkâr, on altın ile âlâ kumaştan mükemmel bir elbise alır. İkinci hizmetkâr, divanelik edip evvelki hizmetkâra bakıp, cebine konulan hesap pusulasını okumayarak, bir dükkâncıya bin altın vererek, bir kat elbise istedi. İnsafsız dükkâncı da kumaşın en çürüğünden bir kat elbise verdi. O

bedbaht hizmetkâr, seyyidinin huzuruna geldi. Ve şiddetli bir te'dib gördü ve dehşetli bir azap çekti. İşte, edna bir şuuru olan anlar ki, ikinci hizmetkâra verilen bin altın, bir kat elbise almak için değildir; belki, mühim bir ticaret içindir.

BU ZENGİNLİK, BU FAKİR ÂLEM İÇİN OLABİLİR Mİ?

Bediüzzaman demek istiyor ki, insan sırf dünya hayatı için çabalasa, emeline ulaşmakta bir serçe kuşuna yetişemez. Fakat ahiret için çalışsa bütün hayvanatın sultanı ve kumandanı hükmünde olur.³

Keza Bediüzzaman'a göre, insan hayvan gibi yaşasa, bir serçe kuşu kadar mutlu olamaz; çünkü insan baki bir hayat için yaratılmıştır.

Bu sebeple insanın ruhunda gelecek kaygısı, hüznün, keder ve korku vardır. Oysa serçe kuşunda gelecek endişesi ve korkusu yoktur.³

SERÇE KUŞU, ZİKRİN VE TEVEKKÜLÜN UÇAN DİLİDİR

Bu bahislerde serçe kuşunun kıstas alınma hikmetine gelince... Serçe kuşu ağaçların, kırların, dalların, tabiatın dili, mutluluğu ve neşe kaynağıdır. Dört mevsimde cıvıltılarıyla ağaçların ve insanların adeta gözü, kulağı, dili ve neşesi olurlar. Bir avuçluk cüsseleriyle, mutluluktan uçarlar! Yaşamaktan aldıkları haz çok yüksektir. Tasasız ve kedersizdirler. Gece gündüz mütevekkildirler. Peygamber Efendimiz'in (asm) dilinde tevekkülün sembolüdürler.⁵

Serçe kuşları fitraten şükran-ı nimet içindedirler. Lâtiftirler, şirindirler, sevimlidirler. Cıvıldaşmaları zikirdir ve tesbihtir. Yürekləri hakka dönüktür. Neşeyle uçarlar. Serçe kuşları lâtif özellikleri dolayısıyla hayvanlar adına sembolik olarak Risalelere girmiştir denilebilir. Ama risalelerde imanî konular işlenirken, yer yer diğer hayvanların da adıyla bahsi geçmektedir.

Dipnotlar:

1- Sözler, S. 293.

2- Mektubat, s. 37.

3- Sözler, 5. Söz, s. 29; 21. Söz, s. 245; Şuâlar, 11. Şuâ, 8. Mesele, s. 202.

4- Mesnevî-i Nuriye, 10. Risale, s. 187.

5- Tirmizi; Kitab'üz-Zühd, 234S, İmam Ahmed 1/30, İbn Mace; 4164; İmam Nevevi, Riyaz'üs-Sâlihîn, 1/205.